Upplaga A. o. B.

SOLIDARITET SYNDIKALISTEN FRIHET SJÄLVANSVAR

Organ för Sveriges Arbetares Centralorganisation

Utkommer onsdagar och lördagar.

Föreningstryckeriet, Stockholm 1921.

11:te årg. N:r 101, 1921.	PRENUMERATIONSPRIS: 1/1 år kr. 9:—, 3/4 år 6:80, 1/2 år kr. 4:60, 1/4 år 2:35.	REDAKTIONENS adress: ARBETAREN Stockholm 3.	Onsdagen den 21 Dec. REDAKTION: FRANS SEVERIN EDVIN LINDSTAM	EXPEDITIONENS adress: ARBETAREN Stockholm 3.	ANNONSPRIS: 4:de sid. 10; 3:e sid. 13 öre pr mm. Rabatt: Årsann. 40, 10 ggr 25, 5 ggr 10 %.	LÖSNUMMER 15 öre. I utlandet 20 öre.

Principen om enhetslön bör praktiskt omsättas.

Kommunalarbetarna få sina löner sänkta. — De högre tjänstemännen slippa undan.

Riksskiljenämnden har nyligen fällt utslag beträffande kommunalarbetarelönerna i Stockholm och Göteborg. Det är ganska avsevärda sänkningar av arbetslönen arbetarna skulle få vidkännas enligt det utslag som Riksskiljenämnden fällt; timlönen uppgående till 1:65 kr. nedsättes med 25 öre, veckolönen med 12 kr. och andra lägre löner sänkas i motsvarande grad. Efter ytterligare ett kvartal sänkes lönerna ytterligare

Denna lönesänkning är ju i och för sig ingenting sensationellt. Lönereduceringar höra till ordningen för dagen och de nu ifrågavarande höra icke till de oförsyntaste. Och dock framtvinga de reflektioner. Kommunalarbetare och arbetare i den privata företagsamheten intaga en i viss mån skild ställning. Icke så att kommunalarbetarna därför att de äro anställda i det allmännas tjänst skulle ha någon förmånsrätt att behålla vilka löner som helst i en tid då alla andra grupper få vidkännas sänkning. Men nu är icke fallet att a l l a andra grupper få vidkännas sänkning. Den allmänna företeelsen är som bekant, att de grupper som få vidkännas sänkningen av lönerna kan sammanfattas i ett enda ord: arbetarna. Och de andra grupperna icke blott undandraga sig lönereduceringar utan få tvärt om sina löner avsevärt höjda. Så lämnades ju nyligen exempel från en Stockholmsverkstad där direktören och disponenten fått sina löner höjda med resp. 20,000 och 13,000 kr. under samma tid som man var sysselsatt att nedpressa arbetarnas löner under motivering att industrien inte kunde bära de dryga kostnaderna om den skulle kunna konkurrera. På samma sätt är det i den allmänna tjänsten. Visserligen ha inte oss veterligen de högre tjänstemännen fått någon löneförhöjning just nu, men parollen att spara har i alla fall följts så, att man nedsatt och nedsätter lönerna för arbetarna som ha minst betalt, medan de höga lönerna förbli tämligen skyddade mot sparsamhetsnitets utslag.

Dessa lönereduceringar för de lägst betalda samtidigt med bibehållandet eller höjandet av de högst betaldas löner är en självklar sak inom den privata företagsamheten, men den är icke eller borde åtminstone inte vara lika självfallen inom den kommunala tjänsten, åtminstone inte överallt. Både i Stockholm och Göteborg ha vi socialdemokratiska stadsfullmäktigemajoriteter, och socialdemokratien har ännu jämlikhet på sitt program.

Vi sträcka för ingen del våra krav så långt att vi anse att dessa socialdemokratiska stadsfullmäktigegrupper skulle allaredan ha genomfört någon ekonomisk likställighet ibland de arbetaregrupper, för vilka de äro arbetsgivare, ehuru med hänsyn till socialdemokratiens egen agitation detta krav kunde vara berättigat. Som sagt har ju socialdemokratien jämlikheten på sitt program och programmet skulle enligt partiets egen agitation förverkligas därigenom, att socialdemokratien erhölle majoritet i de beslutande församlingarna. För vår del ha vi aldrig trott därpå, och kunna följaktligen aldrig falla på idén att kräva att socialdemokratien skall genomföra några av sina programpunkter förrän de redan äro genomförda i verkligheten. Men vad man kunde begära är en synlig strävan att utjämna de ekonomiska orättvisorna i samhället. Man har rätt att begära att de socialdemokratiska stadsfullmäktigeledamöterna sätta in det inflytande de ha för att i möjligaste mån närma sig, vad som dock är hela arbetarerörelsens mål, man har rätt att begära att de skulle göra försök att beskära de högsta löntagarnas löner, samt lämna de svältavlönade arbetarnas löner i fred.

I stället ser man emellertid att de ledande socialdemokraterna själva besätta dessa välbetalda poster, finna lönen rimlig och finna lika rimligt att nedpressa arbetarelönerna för att spara, spara på kommunens medel. Det är den fullständigt borgerliga tankegången, vilken finner billigt, finner alla rättfärdighetens krav uppfyllda, då arbetaden är svältavlönad och borgarklicken lever flott.

Man skall kanske mot beskyllningen för en borgerlig tankegång invända, att socialdemokratien ingenting förmår att utjämna de ekonomiska orättvisorna. Men även om man skulle anse detta skäl hållbart, för socialdemokraterna såsom politiskt styrande, så är deras ringa omsorg om att åvägabringa en utjämning i lönerna inom stat och kommun ingalunda det enda skäl som talar för att ordet jämlikhet endast har blivit en fras i tidningen Soc.-D:s vignett, utan motsvarande innehåll i de socialdemokratiska ledarnas tankegång, ty inte ens inom sina egna företag söker man tillämpa enhetslönen. I en socialdemokratisk tidning t. ex. finner man en löneskala lika lång som i vilket borgerligt företag som helst, från huvudredaktören och ned till springpojken. Vi upprepa att vi inte begära att socialdemokratien skall fullt genomföra sina programpunkter nu, och vi mena att detta även kan gälla deras egna företag, men man har rätt att begära en strävan ditåt. Och då skulle man väl först kunna begära, att inte den ene i företaget skall ha dubbelt så hög lön som den andre. Ty att han gör dubbelt så mycket arbete vågar väl ingen påstå. Framför allt inom samma företag må man väl söka genomföra samma lön, och om olikheter äro omöjliga att komma ifrån, söka utjämna dessa i möjligaste mån.

F. S.

En förklaring från A. U.

Då det inkommit en del förfrågningar med anledning av den annons om "S. A. C:s Emblem", som sedan en tid varit inför i Syndikalisten, anser sig A. U. böra lämna den förklaringen, att det emblem som utannonserats icke är *S. A. S:s.* Vi vilja dessutom meddela, att det tillsatts en kommitté inom S. A. C:s förutvarande förlagsutskott med uppdrag att framkommma med förslag för utgivande av ett *S. A. C:s emblem.* ... ...

Vi ha ansett oss böra meddela ovanstående enär medlemmarna genom annonsens rubricering lätt kunna få den upppfattningen att organisationen har något med saken att skaffa, vilket skulle vara oriktigt, enär det inom S. A. C. icke på något sätt beslutats om något emblem.

S. A. C:s Arbetsutskott.

Vår nya Rotationspress har uppmonterats.

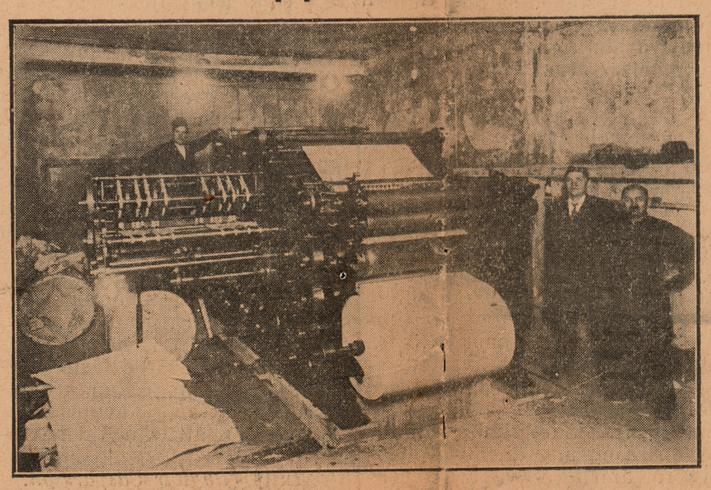

Arbetet med reparationerna och iordningsställandet av S. A. C:s hus, som pågått sedan ett par månader tillbaka, börjar nu skrida mot sin avslutning. Vi skola icke i detta sammanhang gå in på några närmare uppgifter om det arbete, som nedlagts på själva husets iordningsställande. Vi önska här endast lämna några upplysningar om vår nyinköpta rotationspress, vars bild vi här ovan reproducera.

Den främsta förutsättningen för att man skall kunna utge en stor daglig tidning är att man har en tryckpress som inom loppet av ett par timmar kan leverera en tidningsupplaga på minst ett 50-tusental exemplar. Redan för ett år sedan började A. U. se sig om efter en sådan press. Genom förmedling av våra tyska kamrater inköptes så för ett jämförelsevis billigt pris en engelsk-amerikansk press — i Tyskland! Fackmän försäkra, att det icke finnes en sådan press till i hela Skandinavien. Huruvida detta kan vara en rekommendation eller ej vilja vi dock icke uttala oss om, men vi vilja livligt hoppas det förra.

Arbetet på pressens uppmontering har pågått under sex veckors tid, under sakkunnig ledning av en tysk montör. Och härom dagen upplevde vi det stora evenemanget: vi sågo pressen uppmonterad och i full verksamhet. Faktor Malmborg, som väl är den som närmast skall ha hand om förståndet på tryckeriet — Birger Svahn gör också aktningsvärda försök att lägga en viss sakkunskap i dagen — meddelade oss, att pressen kan leverera 25 tusen 8-sidiga tidningar i timman. Om pressen sättes i gång kl. 3 fm. kan vi sålunda ha 75 tusen tidningar färdiga kl. 6 fm. Man kan efter behag trycka 4-sidiga, 8-sidiga, 12- eller 16-sidiga tidningar. Pressen är en s. k. tvillingrotation. Det är således två alldeles likadana halvor vilka var för sig kunna hållas i arbete, liksom de också kunna sammankopplas och leverera ett gemensamt arbete.

Som man förstår äro vi således rustade för alla eventualiteter. Faktorn lovar att det icke skall mankera för tryckeriets vidkommande.

— Bara man inte kommer och vill ha en större upplaga än 100 tusen exemplar, så skall tryckeriet hävda sin ställning i tidningsföretaget, säger Malmborg med skalken i ögat.

Vad säger ni kamrater? 100 tusen är en jätteupplaga, som ingen svensk arbetaretidning någonsin lyckats komma upp till. Vare det oss fjärran att vilja hysa övermodiga tankar om att kunna slå ett rekord; vi tro oss åtminstone icke kunna det under första året. Men 25 t u s e n måste vi kunna finna avsättning för, eller hur?

Det är endast två veckor kvar på det gamla året, och det nya årets andra dag kommer det första numret av *Arbetaren*. Du gör väl vad Du kan? Du sparar väl inget tillfälle till agitation och prenumerantsamling? Vi måste ligga i, kamrater, en var i sin bygd. *Vi skola ha* 10,000 *postprenumeranter och minst* 15,000 *i lösnummerupplaga.* Det måste och skall gå. Ha vi någonsin förut låtit oss hindra? Nej! Till verket, kamrater! Pressen skall åtminstone vara i verksamhet *en timma per natt.* 25,000 skall bli *Arbetarens miniupplaga.*

Annonsupptagare

för tidningen Arbetaren antagas på alla platser för att upptaga annonser mot provision.

Prickade betyg hindrar inte ett anställande, men vad som fordras är rekommendationer från L. S. på platsen.

Tillskriv expeditionen så erhålles uppgift å provisionens storlek, samt annonsupptagningsmateriel.

Arbetarens exp.,
adr. *Stockholm* 3.

De norska anläggningsarbetarna och syndikalismen.

Arbeidsmandsforbundet och kommunisterna hota med krig på kniven.

Syndikalismen som självständig organisation börjar så smått att skapa historia även här i Norge. Den 17 september 1912 bildades den första L. S. här och anslöts till S. A. C. Det var vid Fagerholts stenhuggeri vid Idefjorden. 1913 bildades ytterligare en del nya L. S. så att man fick 10 stycken vid stenhuggerierna i Norge, alla anslutna till S. A. C.

Dålig ekonomi och brist på agitatoriska krafter gjorde det dock svårt att vinna gehör för syndikalismens idéer bland trögtänkta, slöa och disciplinerade norska arbetare. 1916 begynte emellertid en del L. S. att uppstå i enskilda större städer och särskilt vid anläggningsarbetena på Vestlandet. En kamp som Norsk Arbeidsmandsforbund upptog mot dessa ledde till en konferens juldagarna 1916 där det beslutades att bilda Norsk Syndikalistisk Federation. Denna bedrev från början en ganska kraftig agitation och upptog en hänsynslös kamp mot arbetsköparna. Offensiven förde till ett kraftigt motangrepp från utsugarna. N. S. F. bestod då väsentligen av utländska arbetare, isynnerhet svenskar, och myndigheterna trodde därmed att de skulle lyckas jaga hela N. S. F. ut ur landet.

Icke mindre än 1,000 utländska arbetare blevo också under ett års tid jagade över Norges gräns därför att de voro syndikalister. Och i detta arbete fingo utsugarna en vänlig handräckning av fackförbundens ledare och den socialdemokratiska pressen. Utan denna hjälp, hade de näppeligen lyckats fullt så lätt som de gjorde.

Men därmed var N. F. S. på intet sätt död. Den fick uppleva en stagnation, följd av en långsam utvecklingsperiod.

Efter storstrejken i sommar har det emellertid börjat att bli livligare inom N. S. F. Den syndikalistiska rörelsen är den enda som under den gångna hösten kunnat anteckna ökad anslutning. Medan Landsorganisationen har förlorat 55.000 medlemmar har N. S. F. kunnat glädja sig åt en icke oväsentlig höjning av medlemsantalet. Särskilt ha anläggningsarbetarna vid statens järnvägsbyggen anslutit sig till vår rörelse i stor utsträckning.

Detta senare åter har medfört att det blivit liv i de gamla benen under Norsk Arbeidsmandsforbund. Förut ha ledarna för detta förbund ansett agitationen bland anläggningsarbetarna överflödig, men nu ha de blivit synbarligen intresserade för denna grupp. Agitatorer ha utsänts till alla järnvägsbyggnader som äro i gång över hela landet. Landsorganisationens vice ordförande Elias Volan — Fagoppositionens förre ledare — var helt nyligen ute på ett större anläggningsarbete, laddad med en arsenal av lögnhistorier om syndikalisterna, för att därmed slå dem ned. Resultatet blev emellertid 2 nya L. S.

Då insågo de höga herrarna i Vatikanen att deras agitation måste läggas efter en annan plan. I all hast sammankallade de resterna av organisationen till en konferens i Kristiania den 3—4 dec. där planer skulle läggas för det framtida arbetet. På denna konferens var det starka brytningar mellan anhängarna av ett fortsatt medlemskap i Norsk Arbeidsmandsforbund och anhängarna av ett nytt förbund för anläggningsarbetarna, vilket förbund skulle anslutas till landsorganisationen.

På en punkt var emellertid representanterna eniga och det var i domen över syndikalisterna. Den resolution som antogs och vilkens andlige fader utan tvivel var Elias Volan är i all sin naivitet fullständigt löjlig. Den talar ingenting om kampen mot kapitalismen, men bebådar i stället en kamp mot syndikalismen, som säkert icke arbetsköparna ha det ringaste emot.

Det talas i denna resolution om att agitationen för syndikalismen är byggd på personliga intressen, att syndikalismen splittrar arbetarna, att syndikalismen är organisationsfientlig o. s. v. Ett nyfött barn kunde icke demonstrera sin okunnighet om syndikalismen på ett mera slående sätt än dessa 60 à 70 representanter gjorde.

Sedan har den kommunistiska pressen återgivit dessa svagsinta produkter under jätterubriker och bebådat krig på kniven mot syndikalisterna. Och mot något håll måste man ju rikta sitt vapen då man står vanmäktig mot arbetsgivarna.

En av våra nya L. S. på Rattmabanan förde ungefär samtidigt med konferensen en vällyckad lönestrid, vilken sannolikt är den enda lönekamp under loppet av de sista 8 månaderna som givit arbetarna ekonomiska fördelar. Alla Landsorganisationens strider under sista tiden har slutat med lönenedpressning och nederlag.

För den som icke känner förhållandena måste det ju därför synas egendomligt att "de mest revolutionära av alla revolutionära" anser syndikalismen vara en farligare fiende än arbetsgivarna.

På vilket sätt de ha tänkt att upptaga denna strid är mig emellertid inte bekant, men om det varit något annat än fraser skall det väl snart visa sig. Den taktik de tidigare ha använt i denna kamp har varit samarbete med arbetsgivarna för att få de enskilda syndikalisterna avlägsnade från arbetsplatserna. Och kanske detta kampmedel kan brukas ännu en tid. Mycket revolutionärt torde det emellertid vara oriktigt att kalla det.

Kristiania i dec.

C. O. Tangen.

Prenumerera omedelbart på Arbetaren.

Nu är tiden inne att verkställa prenumerationen å närmaste postkontor. Prenumerationspriserna äro:

Helt år	kr. 30:—
3 kvartal	kr. 23:—
2 „	kr. 16:—
1 „	kr. 8:—
1 månad	kr. 3:—

Prenumerera hälst på längsta möjliga tid. Därigenom stärkes tidningens ekonomi.

Driftsrådslagstiftningens betydelse.

Driftsråden inom den tyska metallindustrien ha hållit kongress, vid vilken Metallindustriarbetareförbundets ordf. Robert Dissmann höll ett föredrag om "driftsrådens uppgifter". Bland annat yttrade föredragshållaren följande tänkvärda ord·

"Fyllandet av driftsrådens uppgifter är enligt lagens ordalydelse beroende av företagarens goda vilja. Vid anställning och avskedande följer arbetsgivaren sin egen mening. *Såvill driftsråden härvid ha övat inflytande här det icke skett på grund av lagens bestämmelser utan tack vare den fackliga organisationens styrka i företaget.* Över sändande från driftsråden till uppsiktsrådet innehåller lagens par. 70 bestämmelser men hur det skall tillgå är icke avgjort. Rent av löjligt är den i par 71 införda bestämmelsen, enligt vilken företagen endast är tvungen att ge upplysningar när det icke är fråga om affärshemligheter. På samma sätt står det till med inblicken i räkenskaperna, vilken i och för sig icke möjliggör någon ett bedömamnde av företaget."

Detta yttrande är ju egentligen endast vad vi så många gånger sagt förut beträffande dessa legaliserade driftsrådsinstitutioner, de äro endast det lagliga uttrycket för den faktiska makt som arbetarna genom sina ekonomiska organisationer tillkämpat sig. En lag om driftsråd eller industriell demokrati såsom den också kallas ger inte i och med sin tillkomst arbetarna något inflytande i företaget, det endast legaliserar det inflytande de redan skaffat sig genom de fackliga organisationerna. Vi ha ju emellertid rörande denna sak fått nöja oss med spådomar o. teoretiska slutsatser, men att dessa varit välgrundade bevisar just Dissmanns ovan citerade yttrande. Hans omdöme är nämligen ingen teoretisk slutsats, utan ett uttryck för den erfarenhet som erhållits under den tid den tyska drifsrådslagen varit i gällande kraft.

Det är inte vår avsikt att med detta säga att hela lagstiftningen om industriell demokrati är skadlig för arbetareklassen eller ens överflödig. Det kan finnas företag och arbetaregrupper som på något sätt taga intryck av en dylik lagstiftning. Själva lagstiftningsproceduren kan vara en aktualisering av frågan, en agitation som fäster arbetarnas uppmärksamhet på saken och driver dem att nedlägga ansträngningar för att uppnå ett verkligt inflytande i företagen. Vad vi emellertid vilja ha påpekat är vikten av att uppskatta allt enligt dess riktiga betydelse, att sätta orsak och verkan i dess rätta sammanhang. Det är nämligen inte lagstiftningen som skänker arbetarna inflytande i företagen utan tvärtom inflytandet i företagen som framtvingar lagstiftningen i frågan. Man måste sålunda akta sig för att överskatta lagstitfningens betydelse.

Om arbetarna efter ikraftträdande av en lag om industriell demokrati här i landet slogo sig till ro med det vunna resultatet, och hängåvo sig åt förhoppningar att deras inflytande över industrien var garanterat genom lag, samt förhoppningar att detta inflytande skulle ytterligare utvecklas genom nya lagar så skulle det betyda ett halt i arbetarnas frammarsch. Lagen om industriell demokrati är inte ett resultat av socialdemokratiska riksdagsmäns arbete — eller är åtminstone detta i en ytterligt minimal grad — den är ett resultat av de ekonomiska organisationernas kamp mot arbetsgivaredömet, den är den lagliga bekräftelsen på att denna kamp har lämnat resultat. Och ett vidare utvecklande av det inflytande på arbetsplatsen som väl nu snart kommer att lagfästas även i vårt land, kan inte heller bli frukten av riksdagsarbetet, utan endast av de fackliga organisationernas ständiga kamp för utvidgade rättigheter på arbetsplatsen.

Vad som också förefaller vara av vikt att inskärpa är att man inte får överskatta betydelsen av själva det inflytande som vinnes. Det ligger i sakens natur att om driftsrådslagen endast är en legalisering av redan existerande förhållanden så kan den icke i sig innebära någon revolutionerande förändring i arbetarnas och arbetsgivarnas ställning till varandra i företaget. Även efter antagandet av en lag om industriell demokrati kommer givet förhållandet att bli detsamma som nu. Men då är det av vikt att inte ha gjort sig några illusioner, som när de ramla samman drar arbetarnas tillförsikt med sig, gör dem modfällda och betager dem lusten för en fortsatt kamp. Man får inte lov att resonnera så här: Hela den där lagen var en enda stor humbug som inte givit oss de ringaste fördelar, och därför är det överflödigt att vidare arbeta för utvidgade rättigheter, som vi ju i alla fall inte få. I stället bör man säga: Lagens antagande var passerandet av en milstolpe, där även det borgerliga samhället måste erkänna att vi äro en makt. Vi måste fortsätta med samma kamp till detta samhälle erkänner att vi äro den enda makten, d. v. s. erkänna att arbetet är den enda makt som har rätt till inflytande på arbetsplatsen.

Någon radikal förändring av arbetarnas ställning i samhället sker inte förrän äganderättsförhållandena ändrats. Men hur och när dessa äganderättsförhållanden än förändras så är det inflytande vi redan vunnit blott ett nytt vapen i vår arsenal, och endast genom en oupphörlig komplettering av vårt vapenförråd bli vi i stånd att uppnå vårt slutliga mål.

F. S.

Konflikten vid Gränna vägbygge

Som vi tidigare meddelat uppstod konflikt på vägen Gränna—Kvartorp på grund av att den bland anläggningsarbetarna ökände byggmästare Hägg skulle antagas som entreprenör till en del arbeten här, man tänkte naturligtvis försöka kila in nämnde herre här, därför att arbetsstyrkan består till stor del av ortsbefolkning, och dessa anade man inte hade vetskap om hans förra meriter. Men det går inte alltid att lura bönder.

Arbetsplatsen låg inom Gränna L. S. eldlinje som också lade bredsidan till och förpassade nämnda herre tillbaka. Samtidigt gjordes framställning om högre priser på de förut dåliga, som också i stort sett blevo genomförda.

Vi är nöjda med resultatet efter som förhållandet är på arbetsmarknaden, och anteckna vi här en moralisk seger för Gränna L. S.

Alltså får vi tacka Hägg för hjälpen som utgjorde närmaste stöten till aktionen för bättre ordnade förhållanden, än de som förut rått på denna arbetsplats.

Samtidigt vill vi uppmana kamraterna överallt i landet: bemöt nämnde herre på samma sätt som vi gjort såsom ett svar på alla de förbrytelser han tidigare begått mot anläggningsarbetarna såväl här i landet som utöver dess geografiska gränser.

Med denna uppgörelse som nu är träffad, är emellertid inte stridshandsken nedgrävd. Striden är börjad nu som först, och vi stå beredda vilket ögonblick som helst, i händelse nya intriger skymtas.

Elis.

Interiörer från ett socialdemokratiskt regemente.

Arbetarna vid "Hefefabrik och Kornbranntweinbrennerei M. & W. Müller" befinna sig för närvarande i strejk. Strejkens anledning är att firman avslagit att ställa sig Berlins skiljedomstols utslag till efterrättelse. De strejkandes hållning är utmärkt och blir inte heller påverkad därav att de på fabriksområdet stationerade "Schupobeamten" (skyddspoliserna) prestera strejkbrytaretjänst i det de förrätta lastning och lossning av vagnar. På oss tränger sig frågan om det är herr polispresidenten Richter bekant att de hans kommando underställda "gröna" äro verksamma som strejkbrytare. Vi fråga vidare: *När skall äntligen detta ofog upphöra att i Berlin under en socialdemokratisk polispresident, skyddspolisen varaktigt sysselsättes med strejkbryteriarbete, och sålunda falla de strejkande arbetarna i ryggen i deras kamp för rättmätiga lönefordringar?*

Bryggeri- och Kvarnarbetareförbundet.

Ovanstående, som vi hämtat ur Freiheit, kräver inga kommmentarer.

Arbetsgivarna och avtalspolitiken.

Arbetsgivarna försöka på alla sätt utnyttja den nuvarande lågkonjunkturen för sina speciella syften. Marknadens tryckta läge ger dem också ett utmärkt tillfälle att inom resp. verksamhetsområden praktisera den bekanta "herre-i-sitt-eget-husprincipen". Inom de flesta mera betydande svenska industrier ligger arbetet nere sedan flera månader tillbaka; som en följd därav äro arbetarna utan förvärvsmöjligheter och det är denna omständighet som arbetsgivarorganisationerna framförallt önska begagna sig av. Den ekonomiska depressionen har ansetts motivera långt gående lönereduceringar, vilka arbetarna även gått med på inom en rad betydande industrigrenar. Men arbetsgivarna äro icke nöjda med de eftergifter arbetarna redan skänkt dem. Avtalsuppsägningarna till årsskiftet, som kommit slag i slag, syfta till att tränga arbetarna tillbaka till ekonomiska positioner, som de genom årslånga, ständigt återkommande strider för länge sedan lyckats komma förbi.

Arbetsgivarnas uppträdande vid förhandlingarna om nya avtal, präglas ävenledes av en utmanande obstinans. Deras tillvägagående vid överläggningarna med arbetarnas representanter om det nya verkstadsavtalet är betecknande för deras ogenerade metoder. Arbetsgivarna bjödo löner, som för högsta yrkesgruppen i Stockholm skulle innebära en förhöjning av timlönen sedan 1905 med 61,5 %. Under samma tid ha livsmedelskostnaderna ökat med 127 proc. Ett godtagande av arbetsgivarnas erbjudande skulle sålunda innebära en mer än 50-procentig försämring av arbetarnas ställning 1905. Skulle arbetarna behålla den köpkraft de hade 1905, så skulle de nu ha en timlön på 1:27 kr. För att möjliggöra en fredlig lösning gingo de under denna siffra och begärde 1:10 kr. Men arbetsgivarna ville överhuvudtaget icke diskutera saken, utan lämnade förhandlingssammanträdet.

Tillvägagångssättet är, som sagt, symptomatiskt för stämningen inom arbetsgivarekretsar. Arbetarnas aktionsmöjligheter mot företagareväldet grunda sig på det sakförhållandet, att arbetsgivarna nödgas köpa och arbetarna saluhålla arbetskraft. Men i dessa nedgångstider då marknaden är i det närmaste död, förefaller det som om arbetsgivarna skulle kunna frigöra sig från beroendet av arbetskraften. Arbetarna ha icke, vare sig som enskilda personer eller som klass, några uppsparade kapital, som sätta dem i stånd att leva utan att göra produktiv nytta, d. v. s. sälja sina muskler och sin intelligens. De måste ha arbete. När arbetstillgången är ringa växa nöden och arbetsvilligheten hos arbetarna i jämnbredd med konkurrensen arbetarna emellan om de sparsamt förekommande arbetstillfällena. Det är i detta växande nödtillstånd och i denna konkurrens våra morska arbetsgivare spekulera. De förklara i sin myndigaste ton: antingen ta ni, vad vi bjuda eller också stänga vi verkstäderna och gruvorna helt och hållet!

Den myndiga tonens diktamen gör tydligen ett starkt intryck. Men i grund och botten är myndigheten löjeväckande. Arbetsgivarna äro nämligen lika beroende av arbetarna som dessa för närvarande synas vara av arbetsgivarna. Driften måste förr eller senare tas upp i full utsträckning, och detta kan naturligtvis icke ske utan arbetarnas medverkan. De tider skola vara kommande, då arbetsgivarna skola tvingas till konkurrens om arbetarna på samma sätt som dessa nu konkurrera om arbetstillfällena.

Arbetsgivarnas bryska uppträdande vid avtalsförhandlingarna ha kommit en hel del bekymmer åstad. De reformistiska fackföreningsmännen ha klagat över att man icke kan få arbetsgivarna att underteckna nya avtal, om man icke går med på deras orimliga lönenedpressningsförslag, och man har i pressen utljutit sig i en rad lamentationer om det osäkerhetstillstånd, som skulle bli resultatet av kollektivavtalets upphävande som en arbetsfredens betydelsefulla faktor.

Vi hålla före, att den senare omständigheten icke innesluter så särskilt stora skäl till oro. Huvudsaken för arbetarna är icke att få nya kollektivavtal, som kedja fast dem vid arbetsgivarna och de löner dessa till slut kunna förmås betala; huvudsaken är att människorna komma i arbete på rimliga villkor. Det spelar för arbetarnas vidkommande en tämligen ringa roll, att arbetsgivarna icke vilja binda sig med avtal, som gälla för så eller så många år. Det kan i vart fall icke vara skäl för missnöje av denna omständighet. Snarare tvärt om.

Avtalat har hittills icke bundit arbetsgivarna vid en gång givna ord. Den pågående lönenedpressningsaktionen har visat arbetsgivarnas respektlöshet inför avtalens anda och mening, för att nu inte tala om deras klara bokstav. Vår uppfattning om att avtalen i och för sig icke innebära några som helst garantier för att arbetsgivarna verkligen komma att följa dem, har på det kraftigaste vitsordats av erfarenheterna från en rad företag.

I stället för att vänta på arbetsgivarnas benägenhet för att förhandla om nya avtal för industrierna, synes det oss att arbetarna mycket väl skulle kunna träffa överenskommelser separat med sina arbetsgivare på varje plats. Detta behöver icke betyda ett frånträdande av kollektivuppgörelsens princip. Man kan på förhand överenskomma om de priser man ämnar fastställa och på detta sätt komma till samma resultat på en annan väg. Då verkstadsarbetarnas representanter meddela, att en del verkstäder redan nu betala, vad arbetarna vid underhandlingarna begärt, så förmoda vi att denna väg skall vara framkomlig. Det kan i vart fall icke vara av nöden påkallat, att arbetarna ovillkorligen fasthålla vid de fasta riksavtalens princip, sedan arbetsgivarna visat en så avgjord benägenhet för att frångå densamma.

Ragnar Casparsson.

Arbetarpressen.

IV.

Den, som hade förmånen att vara med under arbetarrörelsens "Sturm und drang" här i landet. närmare bestämd de tre, fyra sista åren på 1880 och de par tre första på 1890-talet då kampen torde ha gått hetast till mellan sköldarna, minnes tvivelsutan den ofantliga roll, som den ännu då icke alltför starka socialistiska pressen spelade därunder. Undertecknad, som i början på sistnämnda århundrade redan som skolpojke hängde de lokala ledarna vid rockskörten, minnes ännu vilket förtroende som hystes till ett sådant litet obetydligt blad som "Proletären" i Norrköping o. dess redaktör. Man må måhända medgiva att tron, om man får använda ett sådant uttryck, var starkare på den tiden, och vissheten att man skulle fram var orubblig — den kunde försätta berg. Men därför blev också bakslaget så mycket kännbarare och större när tidningen — och därmed vilja vi skarpt betona vikten att understödja arbetarnas egen press — efter några få års uppslitande kamp svalt ihjäl. "Det kändes som hade jag fått en kniv i mig", yttrade en gammal hamnsjåare på ett "avskeds- och farvälmöte", när "Proletären" tillkännagivit sitt alltför tidiga frånfälle.

Man må icke tro, att arbetarnas tidningar — framför allt icke den syndikalistiska pressen — i likhet med de borgerliga organen administrera sig själva. Ånej! Så långt når man aldrig, så länge privatkapitalismen regerar samhällsföretagen. Gå endast till en affärsidkare, en kapitalistisk detaljhandlande exempelvis, och försök upptaga en annons. Säg att tidningen är syndikalistisk, att den uteslutande företräder arbetarklassens intresssen, vill syndikalisera egendomen och industrien o. s. v. Hans tillämnade ryggböjning stannar tvivelsutan vid den första ansatsen och han gör oerhörda svårigheter i fråga om annonseringen. Nej, han måste vända sig till den köpstarka publiken — eller ock annonserar han av princip icke alls. Det sitter hårt inne, innan man ens får ett löfte att titta in framledes — och får man då någon beställning, blir det givetvis icke efter samma mått som samma man annonserar i de borgerliga drakarna, utan endast det blygsamma tillkännagivandet på några få rader, som icke inbringar överdrivna belopp i företagets kassa. Sådana äro de borgerliga affärsmännen — och här är det erfarenheten som talar.

Därför måste arbetarna alltid direkt understödja sina egna företag. De ha inga avlagda medel, inga ärvda penningar, ingen jord, inga slavar att utsuga och profitera av — deras enda kapital är uteslutande arbetet, som de själva utföra. Därav skola de leva, försörja familj och betala skatter till borgerlighetens usla samhällsbyggnad, och andra lika oberäkneliga som otaliga utgifter åt alla håll: det blir sannerligen ingenting över för den egna pressen. M e n d e t m å s t e b l i: d e t ä r n ö d v ä n d i g t! Betänk: skulle arbetarna, låt oss säga de organiserade syndikalisterna i morgon dag stå utan egen tidning — vad vore de då värda? Ingenting, — eller åtminstone föga! De kapitalistiska lögnerna skulle delvis stå oemotsagda — syndikalismen skulle så småningom gå under. När det upplysande arbetets maktspråk saknades, skulle så småningom missmodets och misstroendets dämoner smyga in i lederna och åstadkomma splittring eller svaghet. Därför är pressens nödvändighet, dess ovillkorliga närvaro, obestridlig.

Nu sluta vi därför med att fastslå att arbetarna, syndikalisterna, måste med råd och dåd, som man säger, efter mesta förmåga — och däröver om det är nödvändigt — understödja sina egna tidningar, om de vilja förverkliga sina ideal eller även kunna o m d a n a s a m h ä l l s f ö r h å l l a n d e n a.

J u n i u s.

En var som köper eller prenumererar på ARBETAREN från dess första nummer, som utkommer den 2 januari 1922, skaffar sig tillfälle att läsa en utmärkt och underhållanlande följetong:

Samuel Sökaren

av

UPTON SINCLAIR.

Sinclair är en av vår tids förnämsta författare. Hans böcker syssla företädesvis med de stora sociala orättvisorna i våra dagars samhällen. Sinclair är predikaren och agitatorn och hans sociala romaner äro säkerligen av större värde för socialismens utbredning och proletariatets andliga emancipation än tusentals offentliga föredrag. Vem minns icke de mäktiga intrycken från Kung Kol, Jimmie Higgins och 100 %? Vem av Upton Sinclairs läsare har icke lärt sig beundra hans dramatiska underhållningskonst och älska hans tändande, agitatoriska förkunnelse om kamp mot orättvisorna och tyranniet i samhällena?

Samuel Sökaren

är historien om en fattig ung mans upplevelser och strider. Samuel Sökaren är en idealistisk, svärmisk yngling, som tror på människornas godhet och tolkar filosofien efter bokstaven. Han försöker att leva efter universitetsprofessorernas lärosatser, men kolliderar med lagen, med kyrkan, staten och miljardärernas intressen. Hans historia är både rörande, vacker och brutal på samma gång.

Den som älskar god läsning måste således prenumerera på ARBETAREN och läsa följetongen om Samuel Sökaren, vars första kapitel inflyter i A R B E T A R E N S första nummer.

De hårda stenarna i landskapet Småland.

Återigen har jag haft en föredragstripp i Småland, såsom del av turnen i Västergötland, och jag har ytterligare funnit, att Småland är sig likt, hur man än vänder det. Det ena mötet har varit lika dåligt besökt som det andra. Det är alldeles meningslöst att på något sätt försöka förgylla upp förhållandena. När man inte får mer än 35—45 personer till föredragen, då råder en slöhet, som ej kan förlåtas. På många platser, minst ett halvt dussin, hava förr funnits både starka och stora L. S., men nu äro de antingen alldeles nedlagda eller föra en tynande tillvaro. Så är förhållandet exempelvis med Hyltebruks L. S., som haft 600 medlemmar, men nu är alldeles innehållslös, med blott en enda man på barrikaden, Sture Persson, som kämpar en förtvivlad kamp mot enfald, slöhet och rent bedrägeri. Vad som framför allt fattas i den trakt, jag talar om, är agitation. Man klagar alldeles förskräckligt över omöjligheten att få någon agitator till platserna, och just nu är behovet som störst. Men D. K. har dålig ekonomi, och dessutom tror jag inte, att en D. K., som är förlagd i Borås, kan effektivt sköta om de trakter här är frågan om. Mig synes det vara synnerligen lämpligt om det bildades ett agitationsdistrikt med Värnamo som central. Utifrån denna plats skulle agitationen bedrivas och omfatta följande stora huvudplatser: Nödinge, Hillerstorp, Gnosjö och Nissafors; vidare Närle, Skillingaryd och Vaggeryd; vidare Bor Alvesta; vidare Åminne, Ljungby och Hamneda; vidare, Marbäck och Halmstad; vidare Oskarsström, Johansfors, Bränna, (Kinnared), Skeppshult, Smålands Stenar, Reftele, Bredaryd och Forsheda samt till sist Gisslaved, Anderstorp, Rydö Bruk, Hyltebruk, Broaryd, Smålands Burseryd, ö. Tranemo och Limmared. Detta är 36 stora platser med alla förutsättningar för 36 L. S., liggande utmed järnvägarna med korta avstånd mellan platserna. Dessutom finnes en hel del minst 36 till, stora bondbyar och mindre platser mellan järnvägslinjerna. De fyra eller fem L. S., som finnes inom detta område, böra kunna bilda ett distrikt, och anställa en organisatör för ett halvårs tid. Varje plats måste under kommande år få minst ett offentligt föredrag i månaden men samtidigt måste en med de lokala förhållandena och även syndikalismen förtrogen vara med för att hjälpa till med mötens ordnande, affischering o. d., härtill äro lämpliga exempelvis Falk eller Persson. Men distriktet måste få hjälp av S. A. C. Det är nödvändigt. Organisatören och medhjälparen skola naturligtvis också arbeta för tidningen "Arbetaren" och även planera flera sommarting i trakten. Det finnes så många lämpliga platser.

Ja, sådant är mitt förslag och jag lämnar det till behandling av Oskarsströms, Hyltebruks och Värnamos L. S. jämte de olika D. K. i Borås och Jönköping.

Samtidigt vill jag uttala min mening om att den där s. k. tredje linjens agitation eller lagagitationen är oduglig på industriplatser. Tredjelinje-agitatorn bara pratar lite här och där, blir nerskälld och utskrattad och resultatet blir lika med noll samt kostnaden densamma som för föredragshållaren.

Vad jag här sagt om ett tilltänkt distrikt i västra Småland, gäller också om Borås-distriktet. Inom detta finnas många platser ser, som behöva intensivt bearbetas. Och krafter finnas blott de utnyttjas.

Det är synd att vännen Dahlberg ligger i ide. Men Karl Larsson i Borås, är redan fullfjädrad agitator och i Kinna finnes också dugande material. fram, fram i himlens namn! Såväl för organisationens som för tidningen **Arbetarens** skull bör S. A. C. släppa till ett par tusenlappar extra för agitation just i dessa trakter.

Nu är detta skrivet utan privata spekulationer för egen del, ty undertecknad kommer för en lång tid framåt inte att deltaga i agitationen. Tyvärr, ty lusten och viljan finnes nog, det kan ni ta mig i hand på, kamrater.

V i s u s

P. S.

Sista platsen jag höll föredrag på i Småland heter Smålands Stenar och jag tycker namnet är

symboliskt för mina reflexioner. Publiken var fåtalig och räknade inte mindre än tvenne fabriksdirektörer. Pfynt folk alltså. Ja, på de flesta platserna har publiken utgjorts av borgare och överklassare till stor del. Proletärerna, de arbetslösa i synnerhet utebliva, fast de få gå in gratis. Det är så ynkligt att man blir, inte pessimist, men arg.

I Smålands Stenar fick vi emellertid en präktig man till åtta åtaga sig kommissionärsskapet för tidningen **Arbetaren.** Han heter Arnold Engström, har varit försäljare av Såningsmannen och är vaktmästare för Ordenshuset. Han skulle börja med 10 ex. av **Arbetaren.** Det går nog att bryta mark även i Smålands hårdaste bygder, och kamrat G. Ågren skall inte tro att jag är full av fördomar, fast mitt språk inte alltid är så sminkat är det i allmänhet ganska träffande. Mycket mer hade jag velat skriva från denna turné, men tiden räcker inte. Detta är sista brevet för i år. Under det snart gångna året har jag rest för sex distrikt (utom strömöten) och skall sluta i Skåne. Alltså har också jag haft glädjen att få draga några strå till det stora samhällsomdande och uppbyggande arbete, som är syndikalismens innersta väsen. Olika familjebekymmer har hindrat mig från att nedlägga så mycken kraft jag önskat för den härliga saken. Men med desto större hopp ser jag framtiden an och jag slutar med ett tack för det gångna och en önskan om gott nytt år för de revolutionära syndikalisternas fordringsfulla arbete, och jag lyckönskar den nya dagliga tidningen. Må den bliva sitt sköna namn **Arbetaren värdig.**

Visus.

Agitationen för Arbetaren.

Gränna L. S. har på möte beslutat att anslå 3 kr. till varje medlem som prenumererar för minst ett kvartal. En kommitté på 4 kamrater är tillsatt för kampanjen.

Engelsfors L. S. meddelar att den beslutat att ur kassan anslå 4 kr. per kvartal som lån till de medlemmar som önska prenumerera på Arbetaren.

Åtvidabergs L. S. har beslutat att erlägga 50 öre till varje prenumerant som medlem skaffar. Alla arbetare har således i Åtvidaberg möjligheter att få tidningen billigare.

Bomhus L. S. omtalar att arbetet för prenumerantanskaffningen går friskt undan. L. S. har beslutat om bidrag till prenumeration: 0:50 för månad, 2 kr. kvartal, 4 kr. för halvår, 8 kr. för helt år. Utöver detta finnes möjligheter att få lån ur kassan till prenumeration. Annonsupptagare är även tillsatt.

Som man ser så finnes stora möjligheter i Bomhus för att få många prenumeranter.

Göteborgs L. S. meddelar att prenumerantupptagningen går sakta men säkert framåt. En gammal tränad annonsupptagare har blivit vald för annonsanskaffningen.

Åby L. S. har beslutat att varje medlem som prenumererar för 1:sta kvartalet erhåller hälften av avgiften därför ur L. S. kassa. För övrigt har man planlagt husagitation över hela samhället.

Jönköpings L. S. har anslagit 100 kr. till hjälp för medlemmarna vid prenumeration under första kvartalet, fördelat så att det anslås 3 kr. per kvartal- och 1 kr. för månadsprenumeration.

Alla medlemmar som önskar begagna sig av detta erbjudande torde snarast anmäla sig till tidningskommittén.

Allt flera av L. S. rycker in i kampanjen. Men även de övriga L. S. måste deltaga i de sista veckornas kamp för tidningen. Allt hänger på medlemmarnas insatts.

Fart på arbetet!

Tidningen Arbetarens Exped.

S. A. C.

Ändringar och tillägg i S. A. C:s Adresslista:

LANGBANSHYTTAN: Gottfrid Johansson, P. R.

ÖDBOGÅRDEN: S. E. Lindén, ödbogården, **Kinne-Malma.**

NORRA INLANDSBANANS L. S. N:r 1: I. L. Dahl, P. R., **Vilhelmina.**

För och emot anslutning till R. F. I.

Den debatt som öppnats på "Fria spalten" i Syndikalisten är av stor vikt. Det vill synas som om en idé, som ej är framförd av S. A. C., av princip och utan minsta omtanke avvisas såsom varande inte radikal. Jag vill inte bemöta vare sig den eller den förespråkaren av mer eller mindre patentrevolutionära Internationaler, jag vill endast framföra min egen syn på denna fråga, och från vilken sida jag ser den. Rakt på sak så kommer jag oförbehållsamt att rösta för Moskwa. Motiveringen därför är att vi inte böra ohjälpligt bita oss fast vid en gång antagna statuter. Vi måste anpassa oss efter förhållandena och följa med utvecklingens gång. Jag anser anslutningen nödvändig därför, att det är bättre att strida mot vår gemensamma fiende kapitalet på en gemensam plattform än att i fortsättningen stå så splittrade med ett oavbrutet tuggande på små detaljer, vilka dock lätt kunna omstöpas, inte till förmån för den ena eller andra idériktningen utan för hela arbetareklassen i gemen. Om hela världens syndikalister ansluter sig, så blir det också en grupp att räkna med, och blir då också den rösten hörd.

Om det bildas en International i Berlin så blir den naturligtvis inte, som Lånström säger, neutral utan själva krigsskådeplatsen, då den blir mellan Amsterdam och Moskwa, och den har stora förutsättningar att ordentligt spricka sönder, ty vi få inte tala om längre, att syndikalismen är sig själv nog. Att tänka sig en tredje linje, nämligen att S. A. C. skulle bli fristående, är omöjligt därför att på så vis isolera sig, som nationell organisation och strida för fem öre mer i timman, den taktiken är för länge sedan begraven. Vi måste göra oss andrum och få striderna förda på en bredare basis. Kapitalets strider vända mot arbetareklassen är internationella. Vi böra även vid detta tillfälle bevara S. A. C. som organisation för dödsstöten. Kan så inte ske kommer att anklagas de som med stora fraser uppröra smådetaljer så att medlemmarna därigenom inte vet om de ska stå gå egna ben eller andras. Ett enigt avgörande i denna fråga bör anses som ett steg i rätt riktning.

Frans H. Bodin.

Understödsförmedlingen inom S. A. C.

Om man vill se de verkliga förhållandena inom S. A. C:s djupa led, så kan man icke komma ifrån, hur önskvärt det än vore, att understödsförmedlingen f. n. är av stor betydelse.

Kanske den största orsaken till detta är S. A. C:s hastiga medlemsökning, rekryterad till stor del från de reformistiska organisationerna. Missnöjda med den gamla organisationen ha de fylkat sig under syndikalismens fana, utan att göra klart för sig de elementäraste grunder som syndikalismen bygger på. Den tröghet och konservatism som i så hög grad utmärker den gamla organisationen och dess medlemmar har icke, enbart genom överflyttning från den ena organisationen till en annan, varit så lätt att skingra.

Och typiskt för L. S. av i dag då det gäller aktiv kamp mot utsugarna är i 99 fall av 100, den öppna sträjken med åtföljande rop på understöd.

Vad är då att göra, skola vi slopa understödsförmedlingen, med risk att decimera vår medlemsnumerär, eller skola vi behålla understödsförmedlingen och därmed även kvantiteten av medlemmar och så småningom genom energisk upplysning få en god kvalité av kvantiteten.

För mig är icke valet svårt om man utgår ifrån att det är lättare att komma i kontakt och agitera på medlemmar än på utomstående.

Jag löper risken att bli kallad reformist men jag påstår att understödsförmedling är nödvändig inom S. A. C.

Dock tror jag icke att något av de tvenne förslag A. U. utsänt till ny omröstning är utan brister, men av dessa förslag anser jag förslag n:r 1 vore det mest tilltalande och acceptabla, därför att det har till uppgift att skydda L. S. för söndersprängning vid ofrivillig indragning i strid och kanske framför allt att det tvingar resp. L. S. att enbart lita på sig själva vid offensiv kamp mot kapitalet. Följaktligen måste de noga överväga situationen och välja de vapen som kräves för en lycklig utgång.

Obligatorisk är en benämning som icke har vacker klang i mångas öron, men vad skillnad är det mellan obligatorisk anslutning till understödsförmedlingen och den veckokontingent som, inför nödvändigheten av att upprätthålla administrationen, agitationen och säkerställa vår dagliga tidnings utgivning m. m., är bestämd.

Jag vill räknas som medlem av S. A. C. och därmed också som organiserad syndikalist. är jag tvungen att köpa dessa märken.

Nå, varför kan inte understödsförmedlingen få vila på samma grund?

Och lika nödvändigt som det är att upprätthålla administrationen etc., lika nödvändigt är det att L. S. som ofrivilligt blivit indragna i öppen konflikt, icke sönderslås.

Förslaget n:r 1 har dock, såvitt jag kan se en nackdel och det är att understödsmedlen ackumuleras på en enda plats, lätt tillgänglig för våra motståndares hantlangare att lägga beslag på då evntuellt ett ingripande mot syndikalismen anses lämpligt.

Detta är min mening om understödsförmedlingen.

True.

Vad kunna vi göra för Arbetarens spridning?

När detta läses är det endast några få dagar kvar till vi alla få skåda vår nya tidning "Arbetaren" och därmed är som bekant ett länge närt önskemål förverkligat. Alla och envar äro säkert eniga om att inte Syndikalisten förmått att tillfyllest tillgodose det behov som mer och mer gör sig gällande: att ha ett kraftigt språkrör till förfogande som kan föra organisationens talan och syndikalismen framåt.

Syndikalisten har säkert och bestämt under alla år hävdat sin ställning som varande tidningsorgan för en klassorganisation, alltid gått i breschen då det gällt att försvara arbetareklassens intressen gent emot hänsynslösa arbetsgivare. För några år sedan, då den reformistiska rörelsen var mera oförstående för syndikalismen än vad nu är fallet, måste ju tidningen också vara i kampställning åt detta håll. Syndikalistens bestämda hållning och syndikalisternas eget handlande och vandlande har gjort att vi med heder klarat många rätt hotande situationer. F. n. är Syndikalisten och S. A. C. att räkna med och våra motståndare göra det även..

Men tidningen blev i och med organisationens tillväxt alldeles för liten. De futtiga fyra sidorna två gånger i veckan, voro givetvis alldeles otillräckliga för att kunna tillfredsställa behovet. Att utrymmet måste ökas låg i öppen dag och de ständigt hopade manuskriptluntorna på redaktionen talade sitt tydliga språk. Redaktionen har mást använda saxen för att med denna förminska längden på en mängd bidrag till tidningen; för att såmedels kunna låta andra också få in litet av sitt skrivna. Ibland har ju manuskript, kanske inte alltid så halsbrytande viktiga, blivit liggande i månader innan plats kunnat beredas. Sådant har inte kunnat undvikas, men har säkerligen mer än en gång berett redaktionen obehag.

De ständigt växande diskussionsfrågorna har kräft sin plats, teoretiska artiklar om syndikalismen sin, adress- och mötestidslistor har behövt stor plats. Ja, kort och gott: utrymmet har varit för knappt, men från 1 jan. sker en förändring till det bättre.

Det kanske kan vara alldeles onödigt att påminna *alla* S. A. C:s medlemmar om att för att den nya tidningen skall kunna överleva de väntade hopade svårigheterna, måste det liggas i. Riktigt ordentligt ändå. Det har ju trummats på så mycket "att man skall och måste", så var och en har sig det bekant. Glädjande nog har en mängd L. S. och medlemmar tagit anmaningarna ad notam och man kan säga att var och en gör vad på honom ankommer.

Ett skall vara visst och sant, att den rådande arbetslösheten och fattigdomen skapar tusen svårigheter som inte uppkommit om det varit normala tider. Fattigdomen, nöden och eländet sitter i högsätet och det är inte något lekverk att anskaffa prenumeranter. Det fattas pengar. Och när inte dessa finns då är det omöjligt. Ingen kan heller fordra det omöjliga.

Men om det är svårigheter att anskaffa prenumeranter så finns det många andra möjligheter att få tidningen spridd. Ett av dem, som jag vet också kommer att praktiseras på många platser är att L. S. prenumererar. Ja, inte på posten, det kanske inte går för alltför många expl. Men genom exp.. Om en L. S. rekv., låt oss säga 100 ex. och låter redovisa för dem varje vecka så kan det givetvis gå en tid. Denna L. S. har då en kommitté på 10 personer, som varje dag i veckan förbinder sig att till helst samma personer avlämna sina tio tidningar. Sista dagen i veckan upptages redovisning för alla sex dagarna. Det blir då en samlad utgift för läsaren av 90 öre och den summan är säkert överkomlig. Detta kommer att gå om kommittéledamöterna känna det ansvar som vilar på dem. De måste komma med tidningen lika säkert som postverket gör. Ett kvartal måste detta fortsätta, och vi kan vara övertygade om att 2:dra kvartalet prenumererar abonnenten om möjlighet finnes. Visserligen blir det ansträngande att ett helt kvartal i ur och skur luffa med tidningen men svårigheterna kunna lindras genom en förståndig uppdelning av L. S. verksamhetsområde. Varje kommittéledamot har sitt distrikt och hälst där han är bosatt. En del kanske ha barn som kunna användas till denna distribuering och som på något lämpligt sätt kunna ersättas för sitt arbete. Kommittéernas storlek, och antalet tidningar, som på detta sätt distribueras, skola vara anpassade efter L. S. och platsens storlek. Det är säkert inte så svårt för en L. S. med 30 medlemmar att kunna omsätta 30 tidningar om dagen som för en L. S. med 500 medlemmar att bli av med 500 tidningar. De flästa L. S. äro små, men när de alla förena sig i en enhet bli de tillsammans en storhet. Om vi tänker oss att 200 L. S. ha genomsnittligt 50 medlemmar pr L. S. och varje L. S. förbinder sig, att utan anskaffade prenumeranter, distribuera endast 30 ex. pr L. S. så gör det en summa av 6,000 ex. Och kan och vill 200 av våra minsta L. S. svara för 6,000 ex. då vore säkert tidningen säkerställd, då större L. S. givetvis komma med högre siffror. Vi kan fortsätta: Nästa 100 L. S. ha 100 medlemmar var. Dessa distribuera 60 ex. pr L. S. likamed 6,000 ex. Nästa grupp, 50 L. S. med 200 medlemmar var, 75 ex. pr L. S. = 3,750. Sista gruppen, med över 200 medlemmar i varje L. S. 100 ex. var. Vi se att det går an att skaffa siffror — på papperet.

Men envar vill säkert erkänna att det är inga omöjligheter i siffrorna. Om — detta förbannade om — vi se på slutsiffrorna så blir det c:a 18,000 ex. och S. A. C. har c:a 35,000 medlemmar. Alltså, endast 50 proc. bli abonnenter, förutsatt att vi nu endast skola räkna med medlemmarna. Under normal tid vore dessa siffror ett fattigdomsbevis för S. A. C., men vi få ju räkna med den nuvarande penningknappheten. Jag är livligt övertygad om att vi måste slå in på denna väg om det skall lyckas att hålla oss hjälpligt flytande. Åtta kr. på en gång till kvartalsavgift är svårare att åstadkomma än 90 öre varje vecka.

Genom den påpekade kretsindelningen går det också lättare att redan nu anskaffa prenumeranter. Husagitation är bättre än gatuagitation. Ett bevis därför är bland andra Grängesbergs L. S. Vid ett samtal häromdagen med en av kommitténs medlemmar, de äro tio, kunde han säkert lova *ethundra prenumeranter från G. Alltså tio prenumeranter på varje kommittéledamot.* Det är helt enkelt storartat. Vad som kunde förstås var att 100-talet kommer att överskridas. Ja, ville varje L. S. slå in på samma väg som kamraterna i G. så skulle inte "Arbetarens" upplaga stanna vid det tänkta talet 15,000 som är det minsta möjliga.

Energien kan åstadkomma underverk. En välkänd kamrat i Strässa anskaffade *ensam på en söndags-e. m.* 35 *prenumeranter.* Gör om det den som kan.

Strässa-kamraten borde ha likar. Det är inte platsen att här redogöra för alla som tyst och stilla utföra sitt värv, arbetande energiskt för S. A. C., medan deras familjer faktiskt hålla på att svälta ihjäl. Men jag har sett dem, talat med dem och förstått dem. Men en dag få nog dessa sin lön; när S. A. C. vuxit sig starkare och det kapitalistiska samhället bringas på fall.

Här i Dalarna arbetas det oförtrutet på varje plats för "Arbetaren" och även om Dalarnas arbetare mera än någon annan landsändas, lider under arbetslösheten, hoppas vi ändå kunna vid årsskiftet visa de bästa siffrorna i prenumerationskalendern.

Det är många av våra L. S. i Dalarna, och väl också andra platser, som uppmuntra medlemmarna till prenumeration genom att L. S. betalar en del av avgiften, antingen såsom lån eller skänk. Vid årsprenumeration ett kvartal gratis o. s. v. Detta är både förnuftigt och bra. Ändå bättre är ett beslut som bl. a. Säters L. S. fullföljer. Varje medlem som är i arbete och prenumererar på ett år får 13 kontingentmärken i sin medlemsbok gratis. Det blir en förtjänst för medlemmen av 13 kr. då kontingenten är 1 kr. pr märke. Samtidigt får S. A. C.:s D. K. och I. K. sin tribut genom märkena. L. S. omkostnader bli endast 3:25 pr medlem. Ett alldeles utmärkt bra sätt.

Andra L. S. ha andra metoder och vad jag kunnat finna är L. S. ganska uppfinningsrika då det gäller att komma till resultat.

Låt oss enas om, att använda de dagar väl som nu äro kvar till starten. Julhelgen med många söndagar stundar. Då går det att träffa arbetarna och kamraterna hemma. Besök dem i hemmen! Julhelgen blir själva slutspurten för prenumerationskampanjen o. vid nyåret slå vi in på den väg som här ovan angivits. Först och sist skola vi komma ihåg, att S. A. C. står inför utförandet av sitt hittills viktigaste och största problem och det skulle vara evig skam och vanära för oss alla om inte företaget skulle lyckas.

Alltså: alla goda krafter i arbete och det *skall lyckas.*

Pass.

Fria Spalten.

Skall S. A. C:s bästa krafter slås ned av det kapitalistiska systemet?

Inom varje rörelse och organisation är det ju så, att en liten klick ensam får utföra det agitatoriska och administrativa arbetet. Så är det även inom S. A. C., det kan ju ej förnekas. Sedan den gamla fackföreningsrörelsen förlorat sitt "revolutionära innehåll" om den någonsin haft ett sådant, har arbetsgivareväldet vänt sig mot den syndikalistiska rörelsen och särskilt då mot de krafter i denna som föra propaganda i denna organisations tecken. Man möter ofta dessa arbetarerörelsens förkämpar — ja, var nöter man dem! Det talas ofta om slöhet inom de olika L. S. Ingenting att förundra sig över, när kanske den eller den rörelsens krafter irrar som arbetslös landsvägen fram eller krysar storstädernas gator och gränder, ständigt jagad av polis och med Svartsjö i perspektiv. Vi måste ställa oss den frågan inom S. A. C.: "Är detta rätt?" Nej, varken moraliskt eller ekonomiskt. Vi har moralisk skyldighet att stödja de krafter som vill föra S. A. C. framåt. Detta kan ju även hänföras till att vårda S. A. C:s ekonomiska utveckling, ty utan goda och stabila krafter i de olika L. S. måste vi gå mot undergången. Någon cyniker kan ju invända att det skall alltid finnas krafter som rycker in, men vi ha faktiskt icke råd med ett sådant slöseri av organisationens arbetskraft, så att vi låter de av kapitalistsystemet sparkade och prickade kamraterna springa på landsvägen utan skydd. Enda sättet för att förebygga sådan misshushållning är att alla S. A. C:s medlemmar ekonomiskt understödja alla kamrater som går i teten för vår rörelse och därför jagas av arbetsgivarna och deras lakejer. Detta kan ske genom att t. ex. 5 öre uttages på kontingentmärkena, och dessa medel förvaltas av S. A. C. på det mest praktiska sätt. Kontrollen över sådana trakasserade medlemmar ha vi i de olika L. S. själva. Detta understödssystem kan ingen som är verklig syndikalist undandraga sig, ty det är en helig plikt mot dessa svartprickade kamrater, och det skapar på samma gång fram en trygghetskänsla för organisationen och varje enskild medlem inom densamma.

Bort med den krassa egoismen och fram för en levande solidaritet.

K. Hedberg.

Från arbetsfältet.

FRAN HÄLLEFORS.

I Syndikalistens spalter är det icke så ofta man hittar ovanstående rubrik, och man förstår att det är något som särskilt upprör oss, då den någon gång förekommer. Arbetslösheten är stor här, som överallt. Det är det mäktiga Vargö-bolaget, som här har hand om utsugningen och bestämmer arbetstakten. Egentligen säger detta allt för den som känner detta bolag det allra minsta. Bolaget har som bekant traditioner. Här som på många andra arbetsplatser riktar arbetsgivarna sina egna intressen under den närvarande lågkonjunktursperioden. Att oorganiserade arbetslösa i första hand beredas arbete, då något sådant ifrågakommer, är alldeles självklart. Man är väl inte för ro skull oorganiserad. Man måste väl tillförsäkras någon slags valuta för att man på indirekta vägar går kapitalismens ärenden, och jag kan utan vidare våga det påståendet, att envar arbetare i vår tid, som lever i ett stort industrisamhälle och icke fått upp ögonen för nödvändigheten av att arbetarna organisera sig till kamp mot sina arbetsköpare, är en individ som med berätt mod går arbetsgivarnas vägar o. sviker sina klasskamrater.

Och ni, kamrater, som tack vare många omständigheter äro arbetslösa men vakna för arbetarnas plikt mot sig själva och våra framtida ideal, ni få på inga villkor slumra till och resignera! Besök mötena! Låt oss organisera och agitera! Låt oss underblåsa hatet till exploatörerna i alla exploaterades hjärtan, och "uppståndelsens och befrielsens morgon" skall en dag randas för oss alla.

Alkibades

SKOGHALL.

Här liksom överallt i landet är arbetslösheten stor och nöden bland arbetarna i tilltagande. Redan i april månad när strejken här bilades, började arbetsledningen avskeda folk. Det gällde då i första hand byggnads- och anläggningsarbetare. Nu har driften begränsats ännu mera och som en följd därav har en hel del arbetare av skilda yrkesutövningar avskedats eller permitterats. En del av de sålunda arbetslösa ha avrest från platsen och kanske att en del av dessa lyckats skaffa sig andra arbetstillfällen, men de flesta ha gått här under många månader utan ett öres inkomst.

Trots depressionsföretelserna på alla områden försiggår här en livlig utskeppning av trävaror och trämassa, och arbetet med detta skulle säkerligen försörja större delen av de arbetslösa här på platsen, om icke arbetsledningen begagnade sig av det enligt vår mening avita tillvägagåendet att inta den härför erforderliga arbetskraften från andra trakter. De organisationer, som saken närmast angå, bry sig heller icke om att göra något för att stävja denna trafik.

Vi ha på senare tiden även på denna plats välsignats med en avdelning av det sorgligt bekanta Skogssällskapet. Det är en väganläggning som skall utföras som nödhjälpsarbete och denna har utlämnats till detta illustra sällskap.

Det kunde vara ytterligare en del att tillägga om förhållandena på denna plats, men då tidningens utrymme är så starkt anlitat kan jag löpa risken, att brevet blir allt för gammalt innan det hinner inflyta och jag sätter därför punkt.

K. K.

FRAN ÅBYFORS.

Som förut nämnts, så finns det här en alldeles nybildad L. S. i det mörkaste Småland, men det fordras en god portion energi för att få den att hålla samman, ty arbetsköparen i förening med en del närboende pampar göra allt vad i deras makt står för att splittra vår organisation, både med lovliga och olovliga medel. Nu senast hade de kallat in några av de äldsta arbetarna som äro gifta och bende i deras hus samt upplyst dem, att om de ej gingo ut ur organisationen, så skulle de få betala en oskälig hög hyra samt erlägga avgift för belysningen. Om de slutade upp i L. S. så skulle dom få fast lön i stället för timlön. De lovades också förmansplatser — tänk att lova en 5 eller 6 man att bliva förmän på en arbetsstyrka på högst 25 man! Nej, man förstår så väl att det skall gå ut på att få L. S. splittrad innan den hinner få fotfäste på platsen. Det är två pojkar som sökt arbete och även fått löfte därom, på det villkoret att de icke gingo in i L. S. Det är inte svårt att förstå, vad de ha för mening med sina goda löften. Alltsammans är bara blinda förslag, för att sedan så mycket lättare kunna nedslå arbetarna. Hittills ha alla arbetarna stått solidariska och oemottagliga för dessa sköna förespeglingar och vi hoppas att det även i framtiden skall bli så, ty det finns några energiska och handlingskraftiga medlemmar, som nog skola göra vad i deras förmåga står för att hålla organisationen samman, trots arbetsköparnas alla försök att få den att gå under.

Leve den syndikalistiska kamprörelsen.

Åbyfors L. S.

OBS.!

Arbetssökande till Bjällums Nya Kalkbruk.

Ingen arbetare torde resa hit eller söka arbete utan att först meddela sig med styrelsen för Bjällums L. S. i och för erhållande av upplysningar. Uraktlåtenhet härav betraktas som osolidaritet.

Styrelsen.

adr. Box. 25, *Varnhem.*

L. S.-MÖTESANNONSER

L. S. mötestider införas under 1921 en gång i veckan och kostar för hel eller påbörjad rad 2 kr. 50 öre.
Mötestiderna angivas månatliga.

VÄSTERÅS L. S.
Adr. Folkets hus. 1 tr.
Exp. varje helgfri dag. kl. 6—7, lördagar 4—6. Kassören träffas endast tisdagar, torsdagar och lördagar. Org. ordinarie möten avhållas 1:sta och 3:dje fredagen kl. 7 em. i varje månad.
Arbetare, anslut eder till vår org., där ni själva äga bestämmanderätten!

Alingsås: 2:dra tisdagen och 4:de torsdagen kl. 8 em. Lokal: Solgatan 5.
Aneby: 3:dje söndagen kl. 11 fm. Lokal: Föreningshuset.
Avesta: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 3 em. i Folkets hus. Adr. L. S. Box 23.
Sektion 1: 2:dra onsdagen kl. 5,30 em. i Folkets hus lilla sal.
Sektion 2: (Järnarbetare): 4:de söndagen kl. 11 fm. i Folkets hus lilla sal.
Bergeforsen: 2:dra och 4:de söndagen.
Bjuv: 2:dra och sista söndagen kl. 2 em. i Folkets hus lilla sal.
Boden: 2:dra och 4:de söndagen kl. 6 em. i Folkets hus lilla sal. Kassören träffas å Exp. tisd., torsd. och lördagar kl. 6—7 em., samt söndagar kl. 3—5 em. Adress: L. S., Box 3, Boden.
Bomhus: 2:dra och 4:de söndagen kl. 3 em. i Folkets hus, Bomhus.
Sektion 2: 1:sta onsdagen kl. 7 em.
Sektion 3: 2:dra torsdagen kl. 7,30 em.
Borlänge: 1:sta söndagen kl. 11 fm. och 3:dje fredagen kl. 8 em. i Folkets hus.
Borås: 1:sta och 3:dje tisdagen kl. 7 em. i Folkets hus A-sal. Uppbördsmöte å exp. lördagar kl. 5—7 em. Adress L. S., Österlånggat. 44.
Blötberget: 2:dra och 4:de söndagen i Folkets hus.
Edsbro: 2:dra och 4:de fredagen kl. 5:30 em. i Paviljongen.
Elvkarleby: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. Lokal: Trion.
Eklången: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 2 em. vid Söräng.
Eksjö: Sista fredagen kl. halv 8 em. i Verdandilokalen.
Eskilstuna: 2:dra och 4:de fredagen kl. 7 em. i Folkets hus sal 2. Uppbördsmöte mellan 7—8.
Erikslund: 1:sta söndagen kl. 11 fm.
Fagersta: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 11 fm. i Folkets hus lilla sal. Kassör och korr. sekr. E. K. Forsell, Box 20. Exp.-tid. tisdagar o. fredagar kl. 5,30—7,30 em.
Falun: 1:sta tisdagen kl. 7,30 em. o. 3:dje söndagen kl. 3 em. i Arbetarföreningens C-sal. L. S. exp., Ornäsgatan 7 B. Öppen tisdagar o. fredagar kl. 6—7 em.
Faringe: 2:dra o. 4:de söndagen kl. 11 fm. Lokal: Ordenshuset, Alunda.
Folkesta: 2:dra och 4:de torsdagen kl. 7,30 e. m. i Nya lokalen, Folkesta.
Forsa: 2:dra måndagen och 4:de fredagen kl. 7 em. i Folkets hus, Lund, lilla sal.
Forsmo: 2:dra och 4:de söndagen.
Frånö: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 3 em. i Folkets hus, Lilla sal. Kamrater infinnen eder mangrant på alla möten.
Glissjöberg: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 12 m.
Glöte: 2:dra och 4:de sönd. kl. 12 m. Lokal, se affischerna.
Guldsmedshyttan: 1:sta och 3:dje söndagen kl. halv 11 fm. Varje medlem bör besöka mötena.
Gryckshо: 1:sta och 3:dje tisdagen kl. 7 em.
Gävle: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. i Folkets hus, resp. A och B-sal.
Sektion 2 (cement- o. grovarb.): 3:dje söndagen i C-salen kl. 10 fm.
Sektion 3 (byggnadssnickare): 1:sta torsdagen kl. 7 em å L. S. exp.
Sektion 4 (Järn- o. metallarb.): 2:dra tisdagen i C-salen kl. 7 em. Registerförare J. E. Viksell. Korsnäs bostäder, Gävle.
Sektion 5 (Brädgårdsarb.): 3:dje söndagen å C-salen kl. 3 em.
Sektion 6 (jordbruksarb.): 3:dje söndagen kl. 11 i fm. i Ordenshuset Hagaström.
Exp.-tid: onsd. kl. 7—9 em., lörd. 5—7 em. Kassör och korr. sekr.: Isidor Rohlin, Västra Islandsgatan 12.
Hagalund: 2:dra och 4:de torsdagen kl. 7,30 em. i Hagalunds Folkets hus. Kassör: E. L. Eklund, Ellenhill, Råsunda.
Hallsberg: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 2 em. i Folkets hus.
Hallstanäs: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. i Föreningshuset, Lugnvik. Korresponderande: Gunnar Holmberg, Lugnviks Sågverk, Lugnvik.
Hallstahammar: 1:sta söndagen kl. 11 fm. och 3:dje torsdagen kl. 7 em.
Hamrånge: 2:dra och 4:de söndagen kl. 2 em.
Hede: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm.
Hednoret: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 2 em. Erik Johanssons gård.
Hellvi: 3:dje söndagen kl. 10 fm.
Hofors: sista söndagen kl. 11 fm. i Folkets hus.
Holmsund: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 11 fm.
Hornsdal: 2:dra och 4:de söndagen. kassör: J. L. Lundkvist, Udden.
Hoting: 1:sta och 3:dje söndagen.
Hultebo: 2:dra och 4:de söndagen kl. 1 em. Lokal: Paviljongen i Baggbro.
Hån-Vemdalen: Möte i Hån varannan söndag kl. 2 em. Kassör: Sven M. Lundkvist, Korr Algot Karlsson, lag 104, S. J. B., Hån-Vemdalen.
Hälleforsnäs: 1:sta söndagen kl. 10,30 samt 3:dje torsdagen kl. 7,30 em. Lokal: Rosenborg.
Högbroforsen: 1:sta och 3:dje onsdagen kl. 6 em. Kassör o. korr sekr A. E. Englund, Fack 11, Häggenäs.
Ljungfrusund: 1:sta o. 3:dje onsdag.
Järbo: 1:sta och 3:dje torsdagen kl. 7,30 em.
Järpen: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. i Ordenshuset.
Jönköping: 2:dra och 4:de tisdagen kl. 7,30 i Folkets hus sal 2. L. S. exp., Kanalgatan 8 A. Öppen tisdagar o. fredagar kl. 6—8 em. All korrespondens sändes till L. S. exp. Kassörens bostad: Erik Johansson, Klostergatan 14.
Härnösand: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. Lokal: Konkordia.
Kallhäll: 1:sta och 3:dje torsdagen. Korr. sekr. Edvin Lövgren.
Kalmar: 2:dra söndagen kl. 10 fm. och sista torsdagen kl. 7 em. i Folkets hus. Kassörens adr.: Erik Johansson, Vesterlånggatan 9 b.
Karlshamn: 2:dra och 4:de onsdagen kl. 1/2 8 em. Godtemplarlokalen.
Karlskoga: 2:dra och 4:de fredagen kl. 7 em. i Folkets hus Lilla sal.
Karlskrona: 2:dra och 4:de onsdagen kl. 7 em. i Folkets hus B-sal. Uppbördsmöte varje fredag kl. 6—8 em. i Folkets hus. Kassör och korr. sekr. Axel Olausson, Thoresgränd 15.
Karlstad: 4:de söndagen kl. 11 fm.
Sekt. I: 2:dra söndagen kl. 11 fm.
Sekt. II: 1:sta söndagen kl. 11 fm. i föreningslokalen Mariedal 8.
Kinna: 2:dra och 4:de fredagen kl. 7,30 i Ordenshuset.
Kramfors: 2:dra och 4:de söndagen kl. 4 em. Lokal: Höga Nöjet.
Katrineholm: 2:dra fredagen kl. 7,30 em. och 4:de söndagen kl. 11 fm. i Folkets hus C-sal.
Sektion 2: 3:dje tisdagen kl. 7 em. Kassör och korresp. sekr. K. A. Nohr, Hemgården B 9. Uppbörd i kassörens bostad 1:a och 3:e fredagen 7—8 em.
Kilafors: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 2 em. i Lilltjära Ordenshus.
Klippan: 2:dra och 4:de torsdagen kl. 7,30 em. i Folkets hus B-sal.
Kronofors: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. Lokal: Ordenshuset.
Kvarnsveden: 2:a och 4:e söndagen kl. 10,30 fm. i Folkets hus lilla sal.
Kvicksund: 1:sta söndagen kl. 4 em. och 3:dje onsdagen kl. 7 em. i lokalen, Tumboborg.
Korsnäs: 2:dra och 4:de söndagen kl. 2 em. i Folkets hus.
Köping: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 11 fm.
Landskrona: 3:dje tisdagen kl. 8 em. i Folkets hus E-sal.
Lervik: 2:dra och 4:de söndagen i Folkets hus kl. 11 fm.
Lidingö: 3:dje torsdagen kl. 7 em. Lokal: Ordensborg. Kassören träffas varje tisdag kl. 5—7, Bergsätra E.
Lidköping: 1:sta tisdagen kl. 7:30 em. och 3:dje söndagen kl. 3 em. i Folketshusföreningens lilla sal.
Lilla Edet: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 11 fm. i Gamla Ordenshuset.
Lindesberg: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 4 em. å Grundetz Café. adr. Box. 21. Uppbörd vid mötena.
Linköping: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. i lokalen, Drottningg. 1.
Linsell: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 12 m. i Byggnadsföreningens lokal.
Ljungan: 2:a o. 4:e sönd. kl. 1 em. i Folkets hus, Åsarna.
Loos: 2:dra och 4:de söndagen kl. 3 em.
Lotorp: 2:dra torsdagen i Föreningshusets kök kl. 8 em. Uppbörd varje möte.
Ludvika: 2:dra och 4:de söndagen kl. 3 em. i Folkets hus Nya sal. L. S. expedition i Folkets hus. 2 tr. upp hålles öppen för uppbörden lördagar kl. 3,30—4,30 em., onsdagar 6,15—6,45 em. För registerupplysningar kl. 4,30—5 samma dagar. Telefon 315.
Malmberget: 3:dje söndagen kl. 1 em. i Folkets hus stora sal.
Malmö: 1:sta tisdagen och 3:dje måndagen kl. 7,30 em. i Folkets hus sal 5.
Sekt. 1 (Hamnarbetarna): 1:sta o. 3:dje fredagen kl. 8 em. i Folkets hus, sal 5.
Mariestad: 2:dra onsdagen kl. 8 em. Lokal: Ordenshuset.
Mockfjärd: 1:sta och 3:dje söndagen.
Mora: 1:sta och 3:dje torsdagen kl. 7 em. Lokal: Sandals Kafé.
Motala: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 10 fm. i Folkets hus. Adress: Postfack 9. Motala-Verkstad.
Sektion 1: 3:dje söndagen kl. 3 em. lokal Regina bio övre sal.
Mälilla: 2:dra o. 4:de söndagen. Lokal: Hedlunds, Mälilla station. Kassör o. korr. Edvin Karlsson, Mälilla by.
Mölndal: 1:sta onsdagen kl. 7 em o. 3:dje söndagen kl. 2 em. Lokal: f. d. Folkets hus. L. S. exp. i Folkets hus hålles öppen varje fredag kl. 6—7 em.
Norberg: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 2 em. i Biograflokalen. Norberg. Uppbörd mellan kl. 1—2 em.
Norsholm: 3:dje söndagen kl. 11 fm. i Norsholm.
Norrköping: 2:a onsdagen kl. 7 em. o. 4:e sönd. kl. 2 em. Uppbörd 2:a och 4:e fredagen kl. 5,30—7,30 em.
Nyhammar: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 1 em.
Nynäshamn: 2:dra och 4:de tisdagen kl. 8 em i Folkets hus B-sal, Postadress, Box 22.
Nyköping: 2:dra fredagen kl. 7,30 em. och 4:de söndagen kl. 11 fm. Lokal: Folkets hus.
Nås: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 11 fm. Lokal: Solbacken.
Nässjö: 2:dra måndagen kl. 7 em.
Sektion 1 (Möbelind.-arb.): 4:de måndagen kl. 7 em.
Näsåker: 2:dra och 4:de söndagen kl. 1 em. å Lundins lokal.
Nödinge: 1:sta och 3:dje tisdagen kl. 5,15 em.
Ockelbo: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 3,30 em. i Godtemplarlokalen.
Oskarshamn: 2:dra och 4:de torsdagen kl. halv 6 em. i Sveasalen
Oxelösund: 1:sta och 3:dje fredagen kl. 8 em Adr Postfack 37.
Ramsele: 2:dra och 4:de söndagen kl. 2 em. i Alb. Hanssons gård. Kassör J. A. Augustson, Holme, Ramsele.
Korr. sekr.: S. P. Ståhl, Tängsta, Ramsele.
Riddarhyttan: 2:dra och 4:de söndagen kl. 10,30 fm. i Folkets hus.
Rimbo: sekt. I 2:dra och 4:de fredagen kl. 4 em. i Rimbo Templarlokal, lilla salen.
Rosshyttan: 2:dra och 4:de söndagen kl. 2 em. i Lindners gård.
Ryllshyttan: 1:sta söndagen kl. 2 em. i Folkets hus Paviljong. Dala-Finnhyttan.
Rössberga: 1:sta och 3:dje onsdagen kl. 6 em.
Sala: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. i Sveahuset. Besök mötena!
Sandviken: 4:de sönd. kl. 10 fm. i Folkets hus. L. S. exp. öppen tisd. och fred. kl. 7—8 em. Biblioteket öppet samma tid.
Skoghall: 1:sta o. 3:dje tordagen kl 7,30 em. Adress: L. S., Box 57
Sektion I: 2:dra torsdagen.
Sektion II: 4:de torsdagen.
Sektion III: Varannan söndag räknat från första söndagen i januari.
Skogstorp: 2:dra onsdagen kl. 7 em o. 4:de söndagen kl. 11 fm.
Skövde: 1:sta o. 3:dje söndagen kl 3 em.
Stallarholmen: 3:dje söndagen kl. 10 fm. i Karlby.
Stockholm: 1:sta söndagen kl. 11 fm och 3:dje torsdagen kl. 7,30 em. Norra Folkets hus C-sal.
Expedition; Lästmakaregatan 29, III tr. hålles öppen måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar kl. 10—12 och kl. 5—7 em., fredagar och lördagar kl. 1—7 em.
Kassör N. Fagerland, Sundbyberg
All korrespondens sändes till L. S. Exp. Lästmakareg. 29, III, Stockholm, Allm. telef. 15746, Rikstel. 30177.
Sekt. 6 (Byggnadsarbetarna) 2:dra korrespondens sändes till L. S. exp., Lästmakaregatan 29, III.
Stockholms L. S. med sektioner ha gemensamt styrelsemöte 4:de onsdagen kl. 7 em. varje månad i söndagen kl. 11 fm. i Norra Folkets hus, sal M.
Stockholms S. Förstäder: 3:dje söndagen kl. 11 fm., Jarlagat. 39 n. b. Kassör C. F. Lindbom, Jarlagat 17 B III, Aspudden.
Strässa: 2:dra och 4:de söndagen kl 1:30 em. i Goodtemplarlokalen Kårberg.
Strängnäs: 2:dra och 4:de söndagen kl. 10 fm. i Arbetareförenens lilla sal.
Stugsund: 1:sta och 3:dje tisdagen kl. 7 em. i Godtemplarlokalen.
Ställberg: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 1/2 2 em.
Ställdalen: 2:dra och 4:de söndagen kl. 1,30 em. Lokal Folkets hus.
Sundbyberg: 1:sta och 3:dje måndagen kl. 7 em. i Sundbybergs Folkets hus A-sal. Kassör och korr sekr. F. H. Sundberg, Kratsbods 17, Mariehäll, Sundbyberg.
Sundsvall: 1:sta söndagen i varje månad i Skönsbergs Folkets hus lilla sal, kl. 11 fm.
Svartvik: 2.dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. i Folkets hus lokal, Skogshyddan, Valpenäs.
Sveg: 1:sta och 3:dje söndagen i Lokal A. Svenssons.
Svenljunga: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 2 em. Lokal: A. Svensson
Säter: 1:sta och 3:dje torsdagen kl 7:30 em. Lokal: se affischerna.
Söderhamn: 1:sta o. 3:dje söndager kl. 11 fm.
Södertälje: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 10 fm. å Blåbandslokalen, Villag.14. Uppbörd å Café Rex varje onsdag 6—8 em. Kassörens adr.: E. Gustafsson, Nya Stockholmsv. 230 em. i Folkets hus, Sörvik. Varje gång kl. 6 em.
Torpshammar: 2:dra och 4:e söndagen kl. 11 fm. i I. O. G. T:s lokal
Tierp: 2:dra och 4:de söndagen kl. gatan 9 I.
Sörvik: 1:sta och 3:dje söndagen kl 10 fm. i Goodtemplarlokalen.
Tingstäde: 1:sta fredagen i Tingstäde och 3:dje fredagen i Othem
Tranås: 2:dra och 4:de söndagen kl 11 fm. i Folkets hus.
Trollhättan: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. Lokal: Eken 5.
Trummelsberg: 2:dra och 4:de fredagen kl. 7,30 em. i Trummelsberg.
Trångsviken: 1:sta och 3:dje söndagen.
Tungelsta: 3:e söndagen kl 11 fm. i Tungelsta Folkets hus.
Untra: 1:sta och 3:dje söndagen kl halv 11 fm. i Godtemplarlokalen Mehedeby. Kamrater, besök mötena punktligt.
Uppsala: 1:sta onsdagen och 3:dje fredagen kl. 7 em. Lokal: Folkets hus sal C. Kamrater, besök våra möten, kom ihåg att vi skall skola oss för vår kamp. L. S. är vår skola.
Vargön: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 2 em. i Folkets hus.
Valum: 3:dje söndagen.
Sekt. I (sågv.-arbetarna): 1:a torsdagen.
Sekt. II (flottningsarbetarna): 1:a söndagen i Folkets hus, Vålberg.
Vallvik: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm. i Folkets hus.
Vansbro: 1:sta och 3:dje söndagen i Folkets hus. Uppbörd 1:sta söndagen; tid enligt affisch.
Vemdalen: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 11 fm. i Ordenshuset.
Vindeln: 1:sta och 3:dje söndagen
Vikbäcken: 2:dra och 4:de söndagen kl. 11 fm.
Virserum: 2:dra och 4:de lördagen.
Visby: 2:dra och 4:de söndagen i lokalen Nygatan 5.
Vittinge: 1:sta söndagen kl. 11 fm.
Vivstavarv: 1:sta och 3:dje söndagen å Elite-teatern, Vivstavarv kl. 12 midd.
Västervik: 3:dje tisdagen kl. 6 em. i Tjust lilla lokal.
Värnamo: 2:dra och 4:de måndagen kl. 8,15 em. i Folkets hus. Kassör J. H. Moberg, Johannesberg, Värnamo.
Uppbörd varje fredag 5,30—7 em.
Väsby: 2:dra och 4:de torsdagen kl 7,30 em. i Folkets hus.
Växjö: 1:sta och 3:dje söndagen kl 3 em. i Folkets hus, Nygatan 6.
Ytterhogdal: 1:sta och 3:dje söndagen kl. 3 em. Barack 404.
Ånge: 2:dra och 4:de söndagen kl 11 fm.
Öbacka-Öhns: 1:sta och 3:dje lördagen kl. 6 em. å Fesses café, Öbacka. Korresp. G. L. Jonsson Box 3, Umeå.
Örebro: 2:dra och 4:de måndagen kl 8 em. i lokalen Klostergatan 20.
Sektion 2 (Byggnadsindustriarbetarna): 3:dje tisdagen kl. 8 em. i lokalen Storgatan 13.
Sektion 3 (Skoarbetare): 4:de torsdagen kl. 8 em. Klosterg. 20

En praktisk fotbeklädnad, som kostar 1/6-del mot förr, tack vare krigets avslutande!

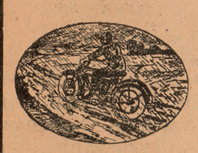
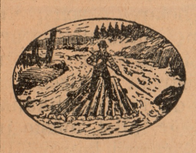

Kostade före kriget 3 gånger mer än en vanlig läderstövel. — Kostar nu (hos oss) c:a hälften mot en vanlig läderstövel

Höga gummistövlar 21 kr. paret.

Flera tusen par sålda av oss under detta är till allmän belåtenhet.

Långa gummistövlar voro före kriget en **dyrbar lyxartikel,** som endast välsituerade sportsmän, jägare och seglare hade råd att bestå sig med här i Sverge. De kostade nämligen då c:a 3 gånger så mycket som en läderstövel. I utlandet (speciellt England och Amerika) har tack vare ett lågt pris dylika gummistövlar använts allmänt av både sportsmän, jägare, fiskare, flottningskarlar och över huvud taget **av alla som haft behov av att hålla sig torra och varma om fötterna.** I kriget hade dessa stövlar en mycket stor betydelse och utan dessa skulle livet i skyttegravarna varit ännu bedrövligare än det blev. Gummistövlarna tillverkas i miljontals efter krigsutbrottet i ententeländerna, speciellt England, men då kriget upphörde minskades fabrikernas avsättningsmöjligheter högst väsentligt och de äro numera tvungna att sälja sina lager till vrakpriser

Vi ha tid efter annan köpt stora partier av dessa gummistövlar av extra prima engelskt fabrikat och kunna vi sälja dem till ett **extra billigt pris, som är långt under det normala.** Då stövlarna äro utförda av segt och slitstarkt gummi samt i utmärkt passform, med refflade sulor, förstärkningar på alla ömtåliga ställen och med praktiska anordningar för skaftens hållning, kunna vi rekommendera dem som ytterst starka och praktiska. De bli också i många fall **billigare** att använda än stövlar av läder. Finnas i alla brukliga storlekar. Skaftens längd c:a 90 cm. (nära 1 mtr.) Uppgiv vid order Edert skonummer eller angiv fotens längd.

Sulan är 15 mm. tjock o. nästan outslitlig.

Exp. till landsorten mot postförskott med full ombytesrätt

Varulagret THULE, Vasag. 7 & 9.

Mitt för posten.
STOCKHOLM.

Gummi

kontrollerat 3, 4, 5, 6, 7, 8, kr. pr. duss. Sorterad provsändning 5 & 10 kr. Bokprislistan 22 ill. kat. 23 gratis. Ferm & diskret exp. pr omg. Bästa inköpskälla för återförsäljare.

CONSTANTIN HARALD,
Linnégatan 18, Göteborg 12.

Kvinnosjukdomar.

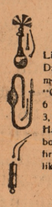
Underlivslidande och liknande undvikes bäst med "Haralds" Livmoderspruta av patentgummi med stor boll 3 rör 10 Kr. D:o med 1 grovt rör 7 Kr. Livmoderspruta av förnicklad metall med 2 rör 12, 15, 18, 21 Kr. D:o med 1 rör 9, 12, 15, 18 Kr. "Clysos" Livmoderspruta med boll, slang och 3 rör 4, 5, 6 Kr. Haralds sköljpulver 2 Kr. pr ask Livmoderspeglar 3, 4, 5, 12 Kr. Sonder o. Katetrar 3 Kr. Battonger 3 Kr. Hälfotsinlägg från 2 Kr. par. Dambindor, viskade och av bomull. Bokprislistan 22 ill. kat. 23 gratis i försegl. brev utan firmatryck. Till landsorten mot postförskott eller förut insänd likvid.

CONSTANTIN HARALD,
Linnégatan 18. R. tel. 8777. Göteborg

MESSALINA-GUMMI 3, 5, 8, 10 kr. pr ds. Prislista gratis. Ensamförsäljare:
CARL G. SCHRÖDER,
Möllevångsgatan 53 b, MALMÖ. Rt. 1938.

Livmodersprutor
av prima gummi 3, kr., 3 spetsar 12 kr. Livmodersprutor av metall 10, 12, 15, 18 kr. D:o med extra lång moderspets 15, 15, 18, 21 kr. vid köp anatomisk bild och bruksanvisning. Sköljpulver 2,50 Fabriksfärska kontroll: Gummivaror provsänd: 5, 6 och 8 kronor. Gummislangar, Sköljkannor, Hälfotsinlägg m. m. Erkänt prima varor. Illustrerad Katalog gratis. Diskret inpackning.
A.-B. W. A. ÖHRLEN
Gila Brogatan 25
Stockholm

LIVMODER-SPRUTOR

av prima patentgummi med 3 rör kr. 10.50, med 1 rör kr. 8. Mindre livmodersprutor, s. k. Clysos kr. 4, 6. Livmoderspeglar kr. 3 och 4. Sonder kr. 2.75. Sköljpulver kr. 2.50.
GUMMI väl kontrollerade garantivaror i prislägen kr. 3, 4, 5, 6, 8, 10 för duss. Gummibattonger kr. 4. Katalog gratis, order å 15 kr. frakt-fritt.

G. E. LUND,
Postfack 830, avd. 30, Stockhom 1.

+GUMMIVAROR+

Ramses, Fromes Transferens, Fromes Elfenben och Elfenben till absolut billigaste priser. OBS.! Dubbelkontrollerade pris 3—4—5—6—7—8—kr. per duss. Order å 15 kr. fraktfritt. Fullt diskret. Sorterad provsändning 5 kr. Adress G. Karlson, Box 91, Skövde.

Om tre veckor kommer
ARBETAREN
vår dagliga tidning. Du gör väl vad Du kan för dess spridning, kamrat?

En yngre man ur arbetsklassen

önskar under jul innebo hos familj eller enskild person i Stockholm. Tacksam för svar med uppgift till "5 dagar", denna tidning, f. v. b.

Sjukvårds- & Gummivaror

Livmodersprutor. Hälfotsinlägg.
Stora bollsprutor 8, 10 kr., 3 spetsar 12 kr., mindre 6 à 8 kr. Urinbehållare. Maggördlar, Bräckband, Battonger m. m. Priskur. gratis.
Herr- o. Dam-avdelning.

Aktiebol. C. M. ANDERSSON
(Etabl. 1893.)
Jakobsbergsgatan 16, Stockholm
R. T. 32 78. Box 210.

Gummi-varor.
Äldsta Pariser-Specialitéer från Manufactures reunies francaises de caoutchouc. Ramses m. fl. originalvaror 3—4—5—67—8—9 kr. pr duss.

HANDELSMAGASINET.
Tidaholm.

+ Gummivaror +

väl kontrollerat i originalförpackning. Ramses original m. fl. ännu finare märken, pris 4, 5, 6, 8 kr. duss. Sorterad provsändning à 5 kronor. Egen import, försäljning i parti o. minut. Katalog gratis från

E. J. LÖHNN,
Box 32, avd. X, **Stockholm 1.**

Provdussin

3:—, 5:—, 7:— kr. Garanti. kontr. Absolut bäst och billigast. **C. O. Bergman, Kl. Norra Kyrkogata 23, Stockholm.** Etabl. 1892.

Reumatisk värk kan botas

EGEN ERFARENHET!
Besök, skriv eller ring till
FRU ALMA ANDERSSON.
Enskede. Allm.T. Enskede 454. Träffas säkrast alla dagar kl. 11—1 utom lördag och söndag.

Underlivslidande o. dylikt
undgås bäst genom bruk av livmodersprutan Noliber. Pris 10, 15, 20 kr. Noliberpulver 4 kr. pr ask. Livm.-speglar 5, 10 kr. Vid köp anatomisk bild och broschyr. Prisl. gratis. Ensamförsäljare:
CARL G. SCHRÖDER,
Möllevångsgatan 53 b, Malmö.

FULLT SÄKRA
känna sig alla som köpa **sanitära varor till 3, 4, 5 och 7 kr. pr duss. Livmodersprutor kr. 4:50, 6:50, 7:50 och 10:50 från C. V. Cederholm, Torggatan 43, Göteborg.** Till landsorten mot postförslott. Diskret expedition.

Syndikalisten har flyttat

Från och med den 7 December är Redaktionens och Expeditionens adr.:

SYNDIKALISTEN
Arbetaren Stockholm 3.

Adressen till Medlemsregistret är fortfarande ÖREBRO.

Arbetssökande kamrater
inom anläggnings- och byggnadsindustrin uppmanas att icke resa till Lofsdalens—Strådalens väganläggning, för att söka arbete på brobyggnaden där utan att först sätta sig i förbindelse med Registerkommittén, Glötes L. S., postfack, *Glöte.*

Glöte L. S.

Svenska språket!

Vår lärobok i svenska är den bästa, som utkommit för självstudier. Pris för satslära, formlära, rättskrivningslära och skiljeteckenslära, inbundna i ett band 12 kr. (i häften 8 kr. 25 öre). Härå lämnas 10 proc. rabatt. 5,000 sålda. Lämplig julklapp. Adr. *O. Johansson,* Valhallavägen 97, *Stockholm.*

Engelska

språket lär man på egen hand att fortast tala, läsa och skriva genom vår grammatikaliska realskolekurs. Pris inbunden 12 kr. (i häften 9 kr.) 10 proc. rabatt lämnas. Över 6,000 sålda. Lämplig julklapp. Adr. *O. Johansson,* Valhallavägen 97, *Stockholm.*

Lediga platser.

Som utgivande av tidning för Dalarnas distrikt är planerad, lämnas följande platser till ansökan lediga:

Redaktör, event. från början av januari. Sökanden skall vara S. A. C-medlem, och välförtrogen med syndikalismens teorier, kunnig i svenska språket, äga kännedom i vad som till tidningsmannayrket hör samt helst äga kännedom om organisationsförhållande i Dalarna. Det senare dock ej nödvändigt.

Expeditör och ekonomiman från 1 april. Sökande skall vara kunnig i bokföring, ha gott ordnings- och ekonomisinne, S. A. C-medlem. Han bör om möjligt ha kännedom om organisationsförhållandena i Dalarna och kunna organisera spridningen, samt även kunna medarbeta i tidningen.

Dessutom bör båda kunna och vara villiga att utföra inre och yttre agitation.

Ansökningarna skola vara D. K. tillhanda senast den 24 december. Val företages å årskonferens.

Dalarnas D. K.

Syndikalistens julnummer slut.

Enär julnumret var utsålt från exp. redan den 7 dennes kunna de som insänt rekv. från nämnda datum ej få dessa expedierade. De som erhållit julnumret uppmanas tillse att ej retur uppstår. Returen förorsakar tidningen förlust.

Expeditionen.

Nedsatta priser
å sjukvårds- och gummiartiklar, livmodersprutor, stora, med ett groft rör, kr. 8:—. D:o stora med 3 rör kr. 12:—, D:o mindre med boll o. slang och 2 rör, kr. 5:—. Livmoderspeglar, Sköljpulver, Sonder o. Katetrar, Bräckband, Maggördlar, Ryggradshållare, Gummistrumpor o. bindor för åderbråck. Urinbehållare, Hälfotsinlägg. Priskurant och receptbok i förseglat brev gratis.
A.-B. Nils Adamssons Sjukvårdsaffär, Centralpalatset, Stockholm.

Första numret av
ARBETAREN
utkommer den 2 januari. Varje medlem i våra L. S. bör hålla sin organisations tidning och verka för dess spridning.